Tanum 2262/L1959:1539, Tanums kommun, Västra Götalands län

Arkeologisk kontroll av boplats

Stig Swedberg

Kulturlandskapet rapporter 2020:3

Tanumshede

Tanum 2262/L1959:1539, Tanums kommun, Västra Götalands län

Arkeologisk kontroll av boplats

Stig Swedberg

Kulturlandskapet

***Omslagsbild**. Rivning av källarmurarna. I bakgrunden ses platsen för förrådet byggt på betongplatta. I förgrunden skyddsmattor för grävmaskin. Foto mot sydväst.*

***Illustration 1**. Området för den antikvariska kontrollen är markerat med grå yta. Området omfattar källare med lecastenmur i den östra delen och betongplatta på mark i den västra delen. Tanum 2262 är markerad med röd yta. Ortofoto ©Lantmäteriet.*

Tanum 2262/L1959:1539, Tanums kommun, Västra Götalands län
Arkeologisk kontroll av boplats

Sammanfattning av undersökningsresultaten
Uppdraget gällde ett hus som skulle rivas utan att skada den omkringliggande fornlämningen.

När länsstyrelsens beslut om arkeologisk kontroll vunnit laga kraft hölls ett planeringsmöte på plats med representanter från Tanums kommun och Kulturlandskapet, den 4 oktober 2019. Måndagen den 10 februari hölls startmöte på plats där även entreprenören medverkade. Vid detta möte diskuterades förutsättningarna för kontrollen och vilka skyddsåtgärder som behövde vidtas för att skydda fornlämningen från skada, det vill säga plåtar att köra på och grävmaskinsmattor.

Huset som skulle rivas bestod av två delar; en huskropp med källare och en del med platta på mark. I det nordvästra hörnet var källartrappan belägen. I detta hörn hade kullersten lagts utanför källartrappan, och således är ett något större område troligen stört utanför huskroppen i detta parti. I den sydvästra delen av huset har ett garage/förråd byggts till på en betongplatta liggande direkt på sand.

Torsdagen den 13 februari 2020 var huset rivet och Kulturlandskapet medverkade under den inledande fasen av rivningen av källarmurarna och bottenplattan. Vid inspektion framgick det att under huset hade ett lager med grus lagts ut. Marklagren runt väggarna verkade vara av den lokala sanden. Det omgivande omrörda lagret var minst 0,3 meter tjockt, men troligen tjockare. Eftersom väggarna bestod av lecablock bedömdes att 0,3 meter var ett tillräckligt skyddsavstånd för att ingen skada skulle uppstå på orörda lager vid rivningen.

Måndagen den 17 februari 2020 besiktigades marklagren i väggarna efter att block och betongplatta avlägsnats. Inga skador på orörda marklager kunde upptäckas. Källaren var cirka 1,40 meter djup. Området där betongplattan legat var 0,3 meter djupt och det är därför möjligt att det finns ostörda lager i detta parti, men inga efterforskningar gjordes eftersom borttagningen skedde utan några ytterligare skador på omgivande marklager.

Onsdagen den 26 februari 2020 besiktigades området efter att återfyllnad skett och skyddsstängsel, plåtar och mattor avlägsnats. Vid besiktningen kunde det konstateras att skyddsanordningarna hade varit tillräckliga. Det fanns enstaka mindre markskador men dessa hade inte gått djupare än någon decimeter och har därför inte skadat fornlämningen.

Området för källaren och förrådet mättes in med GPS. Platsen för källaren har markerats med stenar i varje hörn för att ytan lättare ska kunna identifieras vid en eventuell undersökning av boplatsen.

Förslag till fortsatta åtgärder
Kulturlandskapet bedömer att såväl beställare som entreprenör har utfört arbetet helt enligt de diskussioner om försiktighet som fördes innan arbetet startade, samt uppfyllt de begärda säkerhetsåtgärderna.

Boplatsen kvarligger med oförändrad beskrivning och skydd. Det finns därför inget behov av ytterligare antikvariska åtgärder avseende detta ärende.

***Bild 1**. Översikt av skyddsåtgärder. Dubbla grävmaskinsmattor, körplåtar för transporter samt skyddsstaket runt arbetsplatsen. Foto mot nordväst.*

***Bild 2**. Undersökning av omgivande marklager. Foto mot sydost.*

Bild 3. *Omgivande marklager efter att källarmurarna rivits. Foto mot sydost.*

Bild 4. *Området efter att återfyllnad skett. Fyra stenar markerar hörnen för källaren.*

Geografiska och administrativa uppgifter

Län	Västra Götaland
Kommun	Tanum
Landskap	Bohuslän
Socken / Stad	Tanum
Fastighet / kvarter	Tanumshede 1:33
Beslutande Länsstyrelse	Västra Götaland
Datum för beslut	19-09-11
Länsstyrelsens dnr	431-31106-2019
Beslut enligt KML	2 kap 13 och 14 §
Uppdragsnummer (Fornreg)	201901063

Undersökningens art och omfattning

Undersökarens dnr / projektnr	19231 AK Tanum 2262
Typ av undersökning / åtgärd	Arkeologisk kontroll
Fältarbetstid start	20-02-13
Fältarbetstid slut	20-02-26
Undersökande / ansvarig organisation	Rio Kulturlandskapet
Projektansvarig	Stig Swedberg
Typ av exploatering	Rivning
Uppdragsgivare / exploatör	Tanums kommun
Antal arbetsdagar	4
Beräknad rapporttid	8
Total faktisk kostnad	
Beräknat	
Yta, ext (m^2)	
Yta (m^2)	120
Volym (m^3)	
Schakt (m)	
Timmar, grov	
Timmar, arkeolog	löpande
Timmar, maskin	
Undersökt	
Yta, ext (m^2)	
Yta (m^2)	120
Volym (m^3)	
Schakt (m)	
Timmar, arkeolog	6
Timmar, maskin	

Berörda RAÄ-nr/lämningsnummer, datering och lägesbestämning

Berörda RAÄ-nr / Lämningsnummer	Tanum 2262 / L1959:1539
Datering	
Mätmetod	RTK-GPS

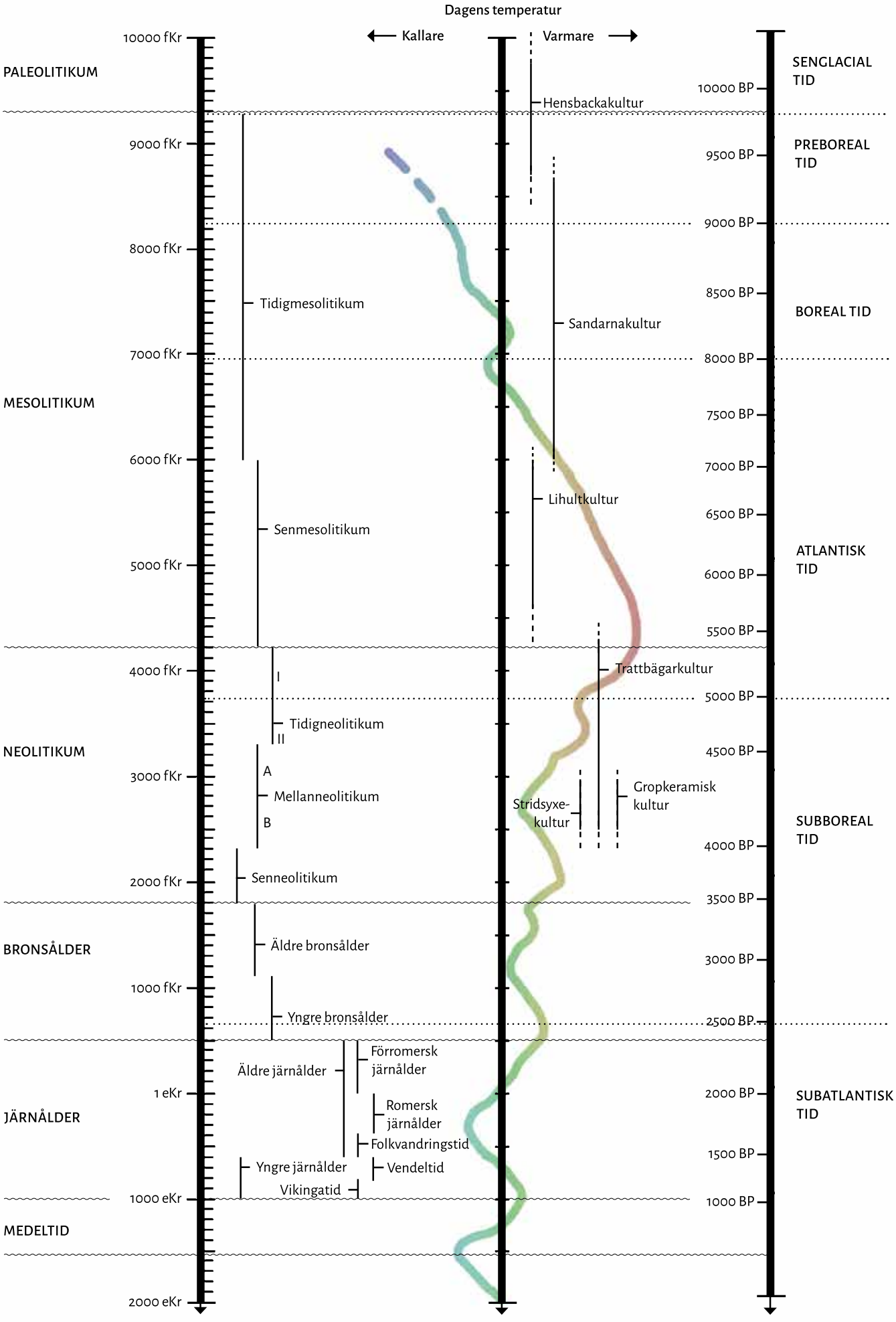

Sammanställd av: Swedberg & Östlund. Källor: Andersson & Ragnesten (red) 2005, Nielsen 1993, Svedhage 1996, Welinder, Pedersen, Widgren (red) 1998 samt OxCal

Efter avslutad återfyllnad. Området som täckts av plåtar är nästan snöfritt, två av de fyra stenarna som markerar källaren syns intill. Foto mot väster.